

die in onze dagen zoo veel gelegenheid geeft het Evangelie te verbreiden, en die ook dezen tak van dien arbeid zoo heerlijk doet bloeien?

In *gunst bij God en menschen*. Gode zij dank, dat mogen wij zeggen, al is het dat menige zucht vaak geslaakt werd, menige opoffering bijkans te zwaar viel, menig vurig gebed om hulp en bijstand is opgestegen.

Want — ook teleurstellingen heeft deze arbeid ons gebracht, *vele* teleurstellingen. Dit verwondert ons niet, het was zelfs onze verwachting, maar toch — als ze dáár zijn, o, hoe komen wij dan vaak te kort in geloof, hoe schijnt ons de kracht voor den tegenspoed te ontbreken! Maar de Heere God weet wat goed voor ons is, en wij danken Hem óók voor den tegenspoed. Want die heeft ons van verkeerde dingen teruggehouden; die heeft ons tot Hem uitgedreven, waar wij anders misschien Hem zouden vergeten hebben; die heeft ons geleerd Hem steeds om wijsheid en licht te vragen.

En is het nu te veel van onze lezers *gevergd*, zoo wij hun verzoeken niet alleen *met* ons te *danken*, maar ook *voor* ons te *bidden*? Wij erkennen het gaarne, dat onze arbeid in de vorige jaren niet volmaakt was. Wij struikelen *allen* in vele; en wij zullen de eersten zijn om te erkennen, dat wel eens woorden in ons Blad voorkwamen, en wel eens uitdrukkingen gebezigd zijn, die beter anders hadden kunnen gezegd worden; dat wel eens een artikel geplaatst is, dat beter achterwege ware gebleven; maar juist omdat wij ons bewust zijn, hoe licht wij falen kunnen, en omdat het groote gewicht van alleen *goede* lectuur te geven, ons zwaar op het hart weegt, daar het geschreven woord blijft, waar het gesprokene spoedig vergaat; . . . . juist dáárom vragen wij onzen geloovigen lezers met aandrang: *bidt voor ons!* Vraagt met ons den Heere God om alle schrijvers te bewerken door zijnen Heiligen Geest, opdat zij zulke onderwerpen kiezen, en zóó schrijven, dat nut en zegen kunnen worden verspreid en daardoor de naam des Heeren worde groot gemaakt.

En hiermede wenschen wij al onzen lezers en lezeressen heil! Onze oude lezers drukken wij in vertrouwen de hand om opnieuw een jaar samen te wandelen. Onze nieuwe lezers groeten wij hartelijk. Zij zien reeds in dit eerste nummer, wat ons doel en streven is. Wij hopen en vertrouwen, dat zij met aangenaamheid met „Timotheüs” zullen kennis maken en hij hun vertrouwde vriend mag worden, naar wiens wijze lessen zij gaarne luisteren, en wiens vermaningen zij niet in den wind slaan. De Heere, onze God behoede onzen uitgang en onzen ingang. Hij geve ons *vrede* te allen tijde, op allerlei wijze! . . .

REDACTEUR EN UITGEVER.

NAAMDICHT.

Timotheüs, gij hebt een rijken zegen
In menig huis, aan veler hart gebracht.
Moog' God het goede zaad, gestrooid op uwe wegen,
Op zijnen tijd ontkiemen doen met kracht,
Tot lof en prijs van Hem, van Wien g'uw heil verwacht.
Hij schenke u, kan het zijn, een lang voorspoedig leven,
En nieuwe, frissche kracht in 't zesde levensjaar.
Uw arbeid moge opnieuw u veel voldoening geven, —
Spreek tot het „jong geslacht” wat goed is, schoon en waar!

A. J. v. W.

Waarom Verstoeten?

Een verhaal uit het leven

DOOR

WILH^a. RIEM-VIS.

HOOFDSTUK I.

Mimieke en haar omgeving.

Mimieke had volstrekt geen lief gezichtje. Zelden zag men er een lachje op verschijnen; en zelfs wannéér dit gebeurde, dan nog keek zij niet vroolijk en evenmin vriendelijk. Het was als een winterzonnetje te midden van grauwe wolken; een lichtstraaltje, dat even een somber, duister vertrekje kwam verlichten, om terstond weer te verdwijnen. Toch was Mimieke een lief kind, en inderdaad veel vriendelijker dan haar dartele, levenslustige broertjes, die het groote huis, waar zij woonden, gedurig van hun schaterend gelach deden weergalmen.

Het groote huis? Waren hun ouders dan zoo rijk? Neen, rijk waren zij niet, al konden zij evenmin arm genoemd worden. Toch bewoonden zij een groot huis, het kasteel Westhof, in het noorden van België gelegen; maar het bood slechts gedeeltelijk voor hen huisvesting aan, want hun vader was er niet de bezitter, maar de bewaarder van. Door den eigenaar, graaf Lentz, die meestal in het buitenland vertoefde, was hij aangesteld om over de geheele bezitting te waken, en het opzicht te houden over de bedienden, die er de noodige werkzaamheden te verrichten hadden. Hij genoot hiervoor een flink traktement, zoodat hij er met zijn vrouw en drie kinderen ruimschoots van bestaan kon. Toch meende hij reden te hebben om zich te beklagen. Hij was namelijk van hooge afkomst. Zijn moeder was de dochter van een baron, die echter zijn geld verkwist en haar niets nagelaten had; en zijn vader, hoewel niet tot den adelstand behorende, had een zóó aanzienlijke betrekking bekleed, dat hij geacht werd tot de grootsten van het land te behooren. Doch zijn ouders waren gestorven, zes maanden na elkander, toen hij nog pas veertien jaren telde; en daar de nadatenschap nauwelijks groot genoeg was om hem en zijne zusters tegen gebrek te vrijwaren, had hij zijne studiën moeten staken, om naar een betrekking uit te zien. Lang evenwel had hij het nergens kunnen uithouden, want hij droeg de borst te hoog, en liet zich, bij zijn weinige kennis, te veel op zijn voorname afkomst voorstaan. Beleefd en voorkomend te wezen, daartoe achtte hij zich, als kleinzoon van een baron, niet verplicht, en op hoogen toon aan anderen iets te bevelen, dat stond hem veel beter aan, dan zelf te doen, wat hem gelast werd. Dit was dan ook de reden, waarom hij de betrekking had aanvaard, hem door graaf Lentz, een gewezen vriend zijns vaders, aangeboden. Maar juist omdat deze een vriend zijns vaders was geweest, meende hij heel wat stof te hebben, om zich te beklagen. Was deze niet eigenaar van het schoone kasteel, waarvan hij slechts enkele kamers mocht bewonen? Had deze niet geld genoeg, om naar vreemde landen te reizen en een gemakkelijk leven te leiden, zonder dat hij aan iemand rekenschap behoeft te geven van zijn doen of laten? „En ik,” zoo dacht Mimieke's vader, „ik ben niets minder dan hij, en toch moet ik van den morgen tot den avond voor hem werken, zonder dat ik ooit een uitstapje kan gaan doen, veel minder nog mij baden kan in weelde en overvloed, zooals hij! Mij dunkt, als er een God was, die alle dingen bestuurt, dan zou Hij zoo iets niet toegelaten hebben.”

Een dwaze redeneering, niet waar? Maar gij moet weten, dat v. Heerden — zoo heette hij — nooit bekend gemaakt was met den inhoud des Bijbels, waaruit wij leeren, dat de God, die alle dingen bestuurt, Zijn eigen veelgeliefden Zoon heeft overgegeven aan armoede en schande, om velen rijk te

maken; rijk, niet met de goederen dezer aarde, maar met schatten, die in de hemelen bewaard worden voor degenen, die er deel aan krijgen. Hij wist niet, dat er geschreven staat: „Wat baat het een mensch, zoo hij de geheele wereld gewint en lijdt schade aan zijne ziel.“ Hij dacht slechts aan schade voor dit korte, tijdelijke leven; en hoe het eenmaal gaan zou met zijn onsterfelijke ziel, — daarmede had hij zich nog nooit bezig gehouden.

Het valt dus licht te begrijpen, dat hij ook zijn kinderen liet opgroeien, als waren zij gelijk aan de beesten, die vergaan. (Ps. 49 : 13.) Dit wil nu niet zeggen, dat hij hun geen zorgvuldige, fatsoenlijke opvoeding gaf; integendeel, hij was er zeer op gesteld, dat zij niet alleen goed gevoed en gekleed, maar ook goed gevormd werden. Zij moesten netjes leeren spreken, beschaafde manieren aannemen en zich, wat het uitwendige betrof, in alles onderscheiden van andere kinderen, die slechts van gewone burgerafkomst waren; doch, evenals de dieren, leefden zij voort, alsof er geen God was, aan Wien zij eenmaal rekenschap zouden moeten geven van al hetgeen zij hier op aarde zouden hebben gezegd en gedaan. En toch, hoewel er niemand was, die er hen aan herinnerde, kwam er een tijd, dat onze Mimieke aan dien God begon te denken. „Vroeg gestorven, vroeg bij God,“ zoo las zij eens op een kleine grafombe, en daarna werd haar ernstig gezichtje nog ernstiger, en meer dan ooit werd haar, zoowel door haar moeder, als door haar broertjes toegevoegd, dat zij een echte druilloor, een vervelend schepseltje was.

„Non moet ze worden,“ zoo sprak spottend op zekeren dag haar tienjarig broertje Leopold, „daar heeft ze juist een goed gezicht voor.“

„O ja,“ zei Frans, die twee jaren meer telde, „beter kon ze niet doen, want ik heb nog nooit een non zien lachen; met een heel ernstig gezicht kijken zij altoos recht voor zich uit, precies als Mimie. — Wacht,“ vervolgde hij eensklaps, terwijl zijn gultige oogen begonnen te schitteren van pret, „wacht, wij moeten eens een heerlijke grap met haar hebben!“ En Leopold met zich mee trekkend, fluisterde hij hem toe: „Wij zullen Santje's zwarte kap gaan halen en moeders ronden, zwarten mantel, dan kunnen wij vast eens zien, hoe een nonnenpakje haar staan zou.“

„Ja, goed,“ zei Leopold, „maar dan moet zij ook nog een kerkboek in de hand hebben, en een witte muts op het hoofd onder de kap. In Santje's kamertje kunnen wij die dingen vinden, zij heeft daar juist een mand met strijkgoed naar boven gebracht, en ik heb gezien, dat er een stijve, geplooid muts bij was, bijna precies eender als de nonnen dragen onder haar kap.“

Onder schaterend gelach begaven de jongens zich nu naar het kamertje van de oude dienstbode, die juist de trap afkwam en hen, hoofdschuddend over hunne darterheid, voorbij liep.

Intusschen had Mimieke de woonkamer verlaten om zich naar de keuken te begeven, waar zij met Santje, die altoos heel vriendelijk voor haar was, een praatje wilde houden.

„Zoo, kind,“ sprak deze, toen zij haar in 't oog kreeg, „kom je weer troost zoeken bij je pleegmoeder? Dat is goed, hoor! Santje zal je niet plagen of uitlachen, dat weet je wel, hè? Maar wat scheelt er aan? Hebben de jongens het weer al te bont gemaakt? Die bengels kunnen nooit hun zusje met rust laten! 't Is schande! Wat is er gebeurd, Mimieke?“

Terwijl de spraakzame dienstbode zoo voortpraatte, en inmiddels heen en weer dribbelde om haar werkzaamheden te verrichten, keek Mimieke haar slechts aan, zonder dat de uitdrukking van haar bleek gezichtje in 't minst veranderde. Stilletjes liet zij de oude vrouw uitpraten, en toen deze eindelijk ophield, sprak zij zacht: „Er is niets gebeurd, Santje, maar . . . maar . . .“

„Nu, wat maar! je bent toch voor Santje niet bang, wel?“

„Nee,“ sprak het kind, terwijl haar oog even schitterde, „maar . . . ik wou zoo graag weten, waarom een non nooit lacht.“

„Maar, kind, waar praat je nu toch weer over!“ riep Santje uit in de grootste verbazing. „Wat hebt ge toch vreemde invallen! — Hoe komt je dat nu weer in 't hoofd!“

„Leopold zei, dat ik maar non moest worden, omdat een non nooit lacht,“ hernam het meisje eenvoudig.

„Och, wat! Leopold praat altoos onzin! Een non nooit

lachen! Neen, niet op straat, zooals andere menschen, dat spreekt vanzelf! — En hij zei, dat je ook non moest worden?“

„Ja, Santje; maar waarom lacht een non nooit op straat?“

„Wel, kind, een non is een heilige vrouw, weet je; iedereen moet dat kunnen zien.“

„Ik weet niet goed wat heilig beteekent.“

„Wat heilig beteekent? Wel heb ik van mijn leven! Een mensch komt nooit met je uitgepraat. Heilig is iemand, die altoos aan hemelsche dingen denkt; menschen, zooals ik en een ander, hebben daar geen tijd voor. Maar — de lieve God zal Santje toch ook wel genadig wezen.“

Deze laatste woorden sprak de oude dienstbode meer tot zichzelf dan tot het kind, maar Mimieke had ze toch verstaan. Nadenkend keek zij een poosje voor zich heen.

„Santje,“ hernam zij toen, „zou je graag bij God willen wezen?“

„Alweer zoo'n wonderlijke vraag!“ riep Santje uit, niet zonder een zweem van ongeduld, „wat mij betreft, ik kan nu juist niet zeggen, dat ik er naar verlang, maar ik ben ook geen heilige.“

„Kan een kind ook wel een heilige wezen, Santje?“

„Dan wou jij er zeker ook een gaan worden, hè?“ was nu de lachende wedervraag, „nu, ik geloof wezenlijk, dat je er wel aanleg toe hebt.“

Weer dacht Mimieke een poosje na.

„Santje,“ zoo begon zij toen opnieuw, „als een kind gestorven is, gaat het dan naar God?“

„Waarom vraag je dat nu, klein ding?“ riep Santje uit met een zweem van ongerustheid op het goedig, gerimpeld gelaat, „je bent toch niet ongesteld, dat je aan sterven gaat denken?“

„Worden kinderen dan altoos eerst ziek, als ze gaan sterven, Santje?“

„Altoos niet, maar toch meestal.“

„Ik zou heel graag willen weten, of het prettig is, om bij God te wezen,“ hernam Mimieke, nadat zij een poos, schijnbaar onverschillig, voor zich heen had zitten kijken.

„En waarom zou je dat graag willen weten?“ Deze vraag van Santje ging gepaard met een blik vol bezorgdheid op haar kleine beschermeling, die er wel naar uitzag, alsof zij niet lang op aarde zou vertoeven. Haar gezichtje was zoo smal en zoo bleek, haar oogopslag was zoo mat, zoo moe; en, ofschoon zij reeds acht jaren telde, geleek zij niet ouder dan zes, zoo klein en tener was haar gestalte.

„Waarom?“ vroeg zij een beetje verbaasd, „wel, anders zou ik liever niet willen sterven.“

„Maar kind, je moet ook niet sterven! Waar denk je toch aan! Je moet groot worden en trouwen, en dan komt Santje bij je dienen; of, neen, . . . dat zou niet gaan, want ik ben nu de zestig al gepasseerd, en het werken begint mij al wat moeielijk te vallen!“

Deze laatste verklaring werd gevolgd door een diepen zucht, en gedurende eenige oogenblikken heerschte er stilte in het groote, vierkante vertrek, dat meer op een kamer dan op een keuken geleek, zoo netjes en gezellig zag het er uit.

(Wordt vervolgd.)

V A R I A.

Let op uw teekens!

De volgende zin: „Toen kwam Lord Palmerston binnen; op zijn hoofd een witten hoed; aan zijne voeten groote, maar zeer glimmend gepoetste laarzen; op zijn gefronst voorhoofd een donkere wolk; in zijne hand zijn trouwen wandelstok; in zijn oog een dreigenden blik, die niets zei,“ wordt belachelijke onzin, wanneer de punctuatie onjuist en slordig wordt verricht.

„Toen kwam Lord Palmerston binnen op zijn hoofd, een witten hoed aan zijne voeten, groote, maar zeer glimmend gepoetste laarzen op zijn gefronst voorhoofd, een donkere wolk in zijne hand, zijn trouwe wandelstok in zijn oog; een dreigende blik, die niets zei.“

IN DEN VRIJSTAAT.

DOOR L. PENNING.

In de verte, waar ge de vage omtrekken der kopjes ziet, daar kreeg hij, de jonge Rudolf van der Merwe, het doodelijk schot.

Aan de zijde van zijn vader had hij, zonder een schram op te loopen, tien zware gevechten medege maakt, en hier, bij deze schermutseling, die geen vijftien minuten duurde, liet hij het jonge leven.

Hij had een der gevaarlijkste plekken overgenomen van een anderen burger — een huisvader met acht kinderen — en had den kogel gekregen, die anders den huisvader zou hebben getroffen. En met het bloed, dat langzaam langs zijn voorhoofd sijpelde, had hij stervend dit woord der Schrift bezegeld: „Niemand heeft meer liefde dan deze, dat iemand zijn leven zette voor zijne vrienden.”

Hij had niet lang meer geleefd — slechts een half uur. Zijn vader, de oude, stoere baas van der Merwe, had nog den doek stevig om zijn voorhoofd gebonden, om een wond te verbinden, die niet meer te genezen was.

Geen woord had hij meer gesproken, de jonge Rudolf. Maar hij had al zijn kennissen, één voor één, nog met volle bewustheid de hand tot afscheid gedrukt, en de hand van zijn vader had langer in de zijne gerust dan die van de anderen.

Zoo is hij daar gestorven, bij die grijze kopjes, en baas van der Merwe heeft, met behulp der andere burgers, zijn eenig kind op den witten schimmel geladen.

Een kleine schaar van Boeren volgt zwiingend den grijsaard; zij zullen hem vergezellen naar Doornfontein, hier drie uur vandaan, waar de jonge Rudolf zijn laatste rustplaats zal vinden.

Zij volgen hem op eenigen afstand, in kieschen eerbied, opdat hij alleen zou zijn met zijn lieven jongen en zijn diepe smart.

Weet gij 't nog, baas van der Merwe?

Ach, hij weet het wel — de aanstaande week wordt het zestien jaar, dat zijn vrouw, tante Martha, met den zaligen lach der moedervreugde den eersten kus op de lippen van het jongste drukte.

Twee kinderen hadden ze ontvangen, en beiden hadden ze verloren — toen werd dit kind geboren, en de ouders zagen er in een verhooring des gebeds.

Want God is een Hoorder des gebeds, baas van der Merwe — er

is geen twijfel aan! En al brengt gij dit kind nu ook dood terug in de armen van zijn moeder, toch is God een Hoorder des gebeds!

Langzaam, voorzichtig stapt de witte schimmel voort door het lange, ruischende Tamboekigras. Hij heeft zijn jongen meester zoo dikwijls gedragen over de onmetelijke vlakten van den Vrijstaat, en nu draagt hij zijn jongen meester voor den laatsten keer.

Laten wij onze hoofden ontbloeten, vrienden, voor de smart van dezen vader, en zoo er tranen opwellen in onze oogen — wij behoeven ons die tranen niet te schamen!

Baas van der Merwe houdt zijn jongen in de armen — een verwelkt bloem!

Verleden jaar, vóór het uitbarsten van dezen afschuwelijken

oorlog, had hij zijn jongen beloofd, om met hem nog eens het oude moederland te bezoeken, en dien breëden stroom te bezichtigen, de Merwe, waaraan het wijdvertakte Hollandsch-Afrikaansche geslacht der van der Merwe's zijn naam heeft ontleend; doch nu is het niet meer noodig.

Verwelkt..... gestorven..... dood.....

Baas van der Merwe drukt zijn jongen vaster aan het hart.

Nauwlijks is hij zestien jaar geworden, en reeds heeft zich de ring zijns levens gesloten! Ach in dien nauwen, engen ring dreigt het vaderhart te stikken!

Maar door de nachtelijke wolken blinken de sterren van Gods beloften, en gij, bedroefde vader, weet, hoe uw jongen zich het eigendom geloofde van onzen Heer Jezus Christus, die voor al zijn zonden heeft voldaan.

Veel kostelijk graan hebt gij naar den akker gedragen, baas van der Merwe, en het graan groeide op, en het schoot in de volle aar. Maar het was toch niet zulk kostelijk graan, als wat gij thans aan uw weenend hart houdt geperst — o, leg het gelooftig neer in den doodenakker, want het zaad zal eens opgroeien tot een hemelsche plant, en zal onvergankelijk bloeien, gedrenkt door de liefde der eeuwige Fontein!

Arme vader, wij voelen uw lijden, wij voelen iets van uwe smart — dat kostbare zaad is uw vleesch en uw bloed. Maar staart uw brandend oog in de diepte der geslagen wond, staart dan ook op de troostbeloften van 's Heeren Woord

't Is kostbaar zaad, dat gij in uw armen houdt — engelen zullen de wacht houden bij uw sluimerend kind, en op hun vleugelen blinkt reeds de morgendauw der opstanding.....

Tante Martha, wat staat gij daar in de verte te turen naar dien naderenden ruitersstoet?.....

In bloed en tranen wordt het fundament gelegd van het Afrikaansche volk — in het bloed van uw eenig kind! in uw tranen, arme moeder!

Stoomdrukkerij — LA RIVIÈRE & VOORHOEVE — Zwolle.

deze belofte hebben zij gedurende hun leven het getuigenis in zich gehad, dat zij Gode behaagden, en door Hem als rechtvaardigen werden aangezien; en in het geloof aan deze belofte zijn zij gestorven.

In Christus is deze belofte vervuld. Als het zaad der vrouw heeft Hij den satan overwonnen. Aan het kruis heeft Hij over dien verwoeden vijand getriomfeerd. Door zijnen dood als plaatsvervanger van hen, die sterven moesten, heeft Hij den dood zijn macht ontnomen. De zonde heeft in Hem haar rechtvaardige straf ontvangen. De bezolding der zonde is de dood, en Hij heeft dien ondergaan. Hij, die geen zonde gekend en geen zonde gedaan heeft, is, zegt de Apostel, tot zonde voor ons gemaakt, opdat wij, die gelooven, de gerechtigheid Gods in Hem zouden worden.

Christus, Gods geliefde Zoon, op deze aarde gekomen, is het licht der wereld, en Hij brengt allen, die in Hem gelooven, uit de duisternis der zonde in het eeuwig licht van God. »Ik ben het licht der wereld,” zeide de Heere Jezus, »die mij volgt, zal in de duisternis niet wandelen, maar zal het licht des levens hebben.” Van hen, die Jezus volgen, zegt de Apostel, dat de Vader hen bekwaam gemaakt heeft om deel te hebben aan de erfenis der heiligen *in het licht*; en noemt hen kinderen des lichts en des daags, die in deze duistere wereld hun licht moeten laten schijnen voor de menschen, opdat deze door hunnen goeden wandel God zouden verheerlijken.

Maar — zoo vragen wij terecht — hoe kan een schuldig zondaar, hoe kan een mensch, die in de duisternis verkeert, en in wien gansch geen licht is, gemeenschap hebben met God. Die licht is, en in Wien gansch geene duisternis zich bevindt? Het antwoord op deze gewichtige vraag geeft ons de Apostel Johannes, als hij zegt: »Indien wij in het licht wandelen, gelijk God in het licht is, zoo hebben wij gemeenschap met elkander, d.i. met allen, die zich ook in het licht bevinden, en het bloed van Jezus Christus, zijnen Zoon, reinigt ons van alle zonde.” Heerlijk evangelie! Het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt een ieder, die in Hem gelooft, van *alle zonde* — zoowel van de bedrevene als van de inwonende zonde, zoodat hij, krachtens dat bloed, geheel rein staat voor God, en dientengevolge in zijne tegenwoordigheid verschijnen, en de stralen des goddelijken lichts verdragen kan. Als straks de Heere Jezus komt om al de Zijnen in het Huis zijns Vaders op te nemen, dan verdwijnen de laatste sporen der zonde uit ons sterfelijk lichaam, en onsterfelijk en onverderfelijk, zonder vlek of rimpel, gaan wij de woningen des lichts en des levens binnen, om ons eeuwiglijk te verheugen in God. Die licht is en in Wien gansch geene duisternis is.

Lieve vrienden! zijt gij reeds uit de macht der duisternis verlost, en overgezet in het koninkrijk van den Zoon van Gods liefde? O, als dit nog niet het geval mocht zijn, neemt dan tech uwe toevlucht, eer de eeuwige duisternis u omgeven zal, tot Hem, die het licht der wereld is, en die aan een ieder, die Hem volgt, het licht des levens schenkt.

H. C. V.

Waarom Verstooten?

Een verhaal uit het leven

2)

DOOR

WILH^a. RIEM-VIS.

Maar Mimieke was niet zoo spoedig uit het veld geslagen. Zij was wel enkele oogenblikken stil, maar het duurde toch niet lang, of zij keerde weer tot hetzelfde onderwerp terug.

„Als het prettig is bij God, dan wil ik wel sterven!” vervolgde zij op zachten toon.

„Och ja, arm schaap!” zei Santje, terwijl de bezorgdheid plaats maakte voor medelijden, „zoo heel prettig heb je het hier ook niet . . . 't Is mij onverklaarbaar,” zoo ging zij bij zichzelf voort, „hoe mevrouw zoo hard en ongevoelig kan wezen voor dat teere, zenuwachtige schepseltje! 't Is waar, het kind is niet mooi, en heel anders dan haar broertjes; een beetje zonderling zou ik zeggen, maar toch is ze lief. Ze zegt niet veel, doch ze is blij als ze iemand van dienst kan wezen. En dan een moeder! Mij dunkt, die moet haar kind liefhebben, al zou niemand er iets liefs aan kunnen vinden.”

Daar verscheen het hoofd van Leopold om een hoekje van de deur.

„Is Mimieke hier?” vroeg hij, rondziende.

„Ja, wat moet je van haar?” antwoordde Santje tamelijk norsch, „je moest haar liever met rust laten.”

„Mama heeft haar geroepen,” hernam de knaap, terwijl het hem blijkbaar moeite kostte om een ernstig gezicht te zetten, „zij moet dadelijk in de huiskamer komen.”

„O, hé,” mompelde Santje, „er zit zeker weer wat voor haar op! 't Zou de eerste keer niet wezen, dat zij werd hard gevallen voor een ondeugende streek van de jongens, die er zich altoos netjes weten uit te praten. Die bengels liegen of het gedrukt staat, en mevrouw gelooft hen altoos meer dan Mimieke; dat arme kind!”

Intusschen was het meisje opgestaan en haar broertje gevolgd. Nauwelijks echter was zij in de huiskamer gekomen, of Frans sprong op haar toe, en, terwijl Leopold haar vasthield, zette hij haar onder schaterend gelach de stijve, gestreken muts van Santje op het hoofd en bond die stevig onder haar kin vast. Het hielp niet of zij al tegenspartelde, ook de zwarte kap was haar weldra opgezet, en daarna werd haar mama's mantel omgehangen.

„Ziezoo, nu het kerkboek! Netjes vasthouden, hoor!” zei Leopold, die het haar in de hand duwde.

„Wat beteekent dat nu, jongens?” Zoo klonk opeens een stem in de nabijheid, en meteen trad er een vrouwelijke gedaante het vertrek binnen. Het was iemand van middelbaren leeftijd, met een welgevormd, bijna schoon gelaat, waarop echter niets lieflijks te lezen stond: geen zachte ernst, maar koele strengheid; geen liefde, maar koude onverschilligheid; en toen de jongens haar onder luid gelach vertelden, dat zij hun zusje eens wilden plagen, door haar als non te kleeden, keek zij het kind, dat met een mengeling van hoop en vrees tot haar opzag, slechts aan met iets spotachtigs in de onvriendelijke, grijze oogen. Ook gaf zij met geen enkel woord haar ongenoegen te kennen over deze handeling, dan toen zij den mantel in 't oog kreeg.

„Wat is dat!” sprak zij op schellen toon, „denkt jelui, dat die mantel voor niets beters meer dienen kan, dan voor zulke grappen! Brengt hem terstond weer op zijn plaats, zeg ik je! En dan voort, naar buiten; kinderen zijn maar last in huis.”

Daarop duwde zij het drietal den gang in en plaatste zich voor een der vensters. Doch nauwelijks was zij daar gezeten, of Santje kwam naar binnen stormen. „Och Mevrouw,” riep zij uit, blijkbaar in groote opgewondenheid, „verbied u toch die ondeugende jongens eens! Daar hebben ze nu mijn muts, die ik pas zoo netjes gestreken had, van mijn kamertje gehaald en mijn mooie, zondagsche kap ook! Is 't geen schande! —

O, lieve hemel, zie toch eens aan, daar ligt wezenlijk mijn kerkboek op den grond! Dat hebben die bengels dan uit mijn kast durven halen! Mijn kerkboek, dat ik al vijf- en twintig jaar zoo keurig netjes heb gehouden! Een erfstuk van mijn moeder zaliger! Och, och, is 't geen schande!”

„Houd toch op met je gejammer, Santje! Denk je, dat ik die jongens overal kan nalopen! Sluit je dingen dan beter weg, zoodat zij er niet aan kunnen komen.”

„Ja, Mevrouw, dat kunt u wel zeggen,” hernam Santje, terwijl zij het boek voorzichtig opnam en zorgvuldig bekeek, „beter wegsluiten, als ze mij niet mijn sleutels ontfutseld en weggemaakt hadden!”

Een onverschillig schouderophalen was nu het antwoord, dat zij kreeg, en jammerend verliet de oude dienstbode het vertrek. Nu echter was zij vastbesloten zichzelf recht te verschaffen en den jongens een duchtige kastjding toe te dienen. Met dit doel begaf zij zich haastig naar buiten.

„Ja, rekkel, ik zie je wel,” mompelde zij, toen Leopold zich bij hare nadering achter de schuur verborg, „wacht maar, ik zal je wel krijgen! Die niet sterk is, moet slim wezen; Jan moet ze voor mij in 't priëltje zien te lokken; zij nu eenmaal daar, dan zullen ze mij niet licht ontsnappen.”

En zonder een enkelen blik meer te slaan in de richting van de schuur, liep zij haastig voort naar den moestuin.

„Jan,” sprak zij tot den tuinman, die daar druk aan 't werk was, „je wilt mij toch zeker wel eens helpen om Frans en Leopold tot reden te brengen?”

„Ja, Santje, dat is maar zoo, zoo. Ik krijg niet graag met mevrouw te doen, en mijnheer is er ook niet op gesteld, dat wij de jongens aanraken.”

„Wel, jij behoeft ze ook niet aan te raken, en niemand behoeft er erg in te hebben. Ga ze alleen maar vertellen, dat je een mooien kever hebt gezien in 't priëltje, dan zullen zij er wel heenloopen; en zijn ze er eenmaal, laat de zaak dan maar aan Santje over.”

„Nu, als 't anders niet is, dan wil ik je heel graag van dienst wezen; de jongens hebben aan mij ook nog wel wat verdiend; vanmorgen zijn ze hier den boel nog komen plat-trappen. Maar wees voorzichtig, Santje, je krijgt met mevrouw te doen.”

„O, laat dat maar aan mij over, ik ben niet bang voor mevrouw, dat weet je wel.”

Een paar minuten later bevonden Frans en Leopold zich met den tuinman in 't priëel, druk bezig met het zoeken naar den zeldzamen kever, die niet te vinden was. Daar kwam Santje, zoo zacht zij kon, aanloopen, en eer een der jongens haar in 't oog kreeg, had zij zich vlak voor den ingang geplaatst. „Zie zoo,” sprak zij triomfantelijk, „nu kun je Santje niet meer ontloopen! Jelui dacht zeker: „die oude kan ons toch niet krijgen,” maar dat is mis, hè? — Je zult dezen keer niet ongestraft vrijkomen, dat zeg ik je!”

„Maar mij zal je toch wel willen doorlaten, niet waar, Santje?” sprak nu de tuinman, terwijl hij met een veel-beteekenen glimlachje op haar toetrad.

„Ja, ja,” antwoordde zij met een goedkeurend knikje, „met jou heb ik niets af te rekenen; en bovendien, ik zou niet tegen je opgewassen zijn, al ben ik sterk genoeg om die twee jongeheertjes tegen te houden.” Zoo sprekende ging zij even op zij om Jan door te laten, en van dit oogenblik wilde Frans heel gezwind gebruik maken om te ontsnappen; maar meteen greep Santje hem bij den arm, en, Leopold goed in 't oog houdend, gaf zij hem met haar stevige, vereelde handen een pak slaag, dat hem nog lang heugde, al hield hij zich, alsof hij het nauwelijks voelde.

„Dat is één,” sprak Santje, hem loslatend, „en nu kun je het aan je mama gaan vertellen, en aan je papa er bij, maar als je weer zulke streken uithaalt, dan krijg je opnieuw met Santje te doen, reken er op!”

Intusschen had zij Leopold al beet gepakt, die nu ook zijn deel kreeg. Daarop stapte zij, zichtbaar voldaan, naar huis terug, en begaf zich regelrecht naar haar kamertje, om alles weer in orde te brengen, wat de jongens overhoop gebaald mochten hebben.

„Wel, als ik het niet dacht!” zoo riep zij, bij haar binnentreden, verrast uit, „dat is juist iets voor mijn kleine Mimieke!

Kijk eens aan, daar ligt de zwarte kap weer precies op haar plaats en de witte muts met al het andere strijkgoed, dat ik nog opbergen moest, netjes in de kast! Hoe weet je zoo precies waar het liggen moet, klein ding?”

Tot antwoord op deze vraag verscheen er slechts even een flauw glimlachje op Mimieke's gezicht, waarna zij vertrouwelijk Santje's grove hand vatte, om met haar naar beneden terug te keeren.

(Wordt vervolgd.)

* * * B E D E. * * *

Heer, onze God, Gij God der legerscharen,
Uw arm is niet verkort, nog altijd wordt uw kracht
In wat zich zwak erkent, Uw naam ter eer, volbracht,
En in den grootsten nood Uw hulp en trouw ervaren.

G' aanschouwt o Heer, het worstlen en het lijden
Van 't volk vol heldenmoed, welks vrijheid wordt belaagd,
Dat, door het Britsch geweld van huis en hof verjaagd,
Van Uw tusschenkomst zijn hulpe blijft verbeiden.

Hoe lang nog Heer, zult Gij den strijd gedoogen,
Die zooveel offers vraagt, zoo naamloos wee verspreidt?
Laat, kan het zijn weldra, toch uw gerechtigheid
Het wreed verdrukte volk weer, naar Uw woord, verhoogen.

Hoor ons gebed, o Hoorder der gebeden,
Spreek Gij Uw machtwoord, Heer: „Tot hiertoe, verder niet!”
Gij, Die met éénen wenk het gansch heelal gebiedt, —
En schenk Zuid-Afrika de vrijheid met den vrede!

A. J. v. W.

* * * Wetenswaardigheden. * * *

Papier.

Tengevolge van den enormen navraag naar dagbladen, van wege den oorlog in Zuid-Afrika, is in Engeland een „hongersnood” in papier uitgebroken. De meeste groote Londensche dagbladen gebruiken tegenwoordig van 25 tot 100 percent meer papier dan een jaar geleden. De *dagelijksche* oplaag b.v. van de „Daily Mail”, het vurigste Jingo-blad, is van zes honderd duizend tot ruim een *millioen* exemplaren gestegen. De groote fabrieken hebben derhalve verklaard niet in staat te zijn nieuwe orders aan te nemen. Om de vaste klanten te kunnen bedienen, werken ze dag en nacht, en extra stoombooten zijn gehuurd om al het voorradige ruwe materiaal uit de bosschen naar de fabrieken te brengen. Geen wonder derhalve, dat de prijs van het papier voortdurend stijgt.

Roestende schroeven.

Dat schroeven weldra vastroesten, is een groote last. Soms is het bijna onmogelijk ze weer los te draaien, en bij de groote krachtsinspanning breken ze dikwijls af en dan is de zaak nog erger; ze moeten dan uitgeboord worden. Toch is het noodig, dat schroeven worden losgedraaid, vooral bij machines, — van een dameshorloge af tot een locomotief toe. Een eenvoudige middel om het roesten te voorkomen zou dus groote waarde hebben. Als het niet zoo kostbaar was, zou men alle schroeven maken van goud of van zilver, want die metalen roesten niet; dit gaat evenwel niet. Een goedkoop middel is, dat men elke schroef vooraf dompelt in olie. Olie alleen is echter niet voldoende, vooral niet waar de schroef in hout gaat, daar het hout de olie opneemt in zijn poriën. Daarom maakt men een dunne pap van olie en grafietpoeder. Schroeven, hierin gedompeld, kunnen ten allen tijde losgedraaid worden. Ieder kan de proef gemakkelijk zelf nemen, want grafiet is potlood.

bespeuren alleen haar gevolgen, en die nemen we waar met ooren, oogen, handen tong, met onze zintuigen dus en daaruit komen we door redeneering tot het bestaan van electriciteit. Dat er licht is, behoeft ik niet te beredeneeren, want ik zie het; evenmin dat er warmte is of geluid, want ik voel en ik hoor ze. Maar tegenover de electriciteit sta ik en staan alle menschen net als een blinde tegenover het licht of een doove tegenover het geluid. Een doove weet ook wel dat er geluid is, want hij bemerkt, dat andere menschen elkander verstaan, maar van het geluid zelf kan hij zich geen voorstelling maken.

— We missen dus eigenlijk een zintuig voor de electriciteit?

— Zeg liever, dat we het niet hebben. Missen klinkt net of we 't eigenlijk moesten hebben en dat is zoo niet, want dan hadden we het God heeft ons niet gebrekkig geschapen. Maar nu we zulk een orgaan niet hebben, moeten we het zonder dit trachten te doen en beproeven door onze organen, die we wel hebben, iets gewaar te worden. We vernemen dus alleen de gevolgen, de werkingen van de electriciteit; haar zelve kunnen we niet waarnemen. En daarom is het veel moeilijker om electriciteit te begrijpen, dan bijv. licht of geluid. Toch is er veel overeenkomst en daardoor wordt het begripen gemakkelijker.

— U noemde straks de geluidstrillingen langzaam, vader. Ik dacht dat ze nog al snel waren.

— Dat is betrekkelijk. Het aantal trillingen is zóó groot, dat wij met onze oogen van de beweging niets meer zien. Kom, laten we het ons eens voorstellen met mijn wandelstok en denk u dan even dat hij, door welke oorzaak dan ook, in beweging komt, al sneller en sneller. Als hij eens of tweemaal in de seconde heen en weer gaat, ziet gij de plaatsverandering; aan den stok zelf bespeurt gij niets, maar gij beweegt uw oogen om hem te volgen en daarmede weet ge, dat hij beweegt. Wordt de trilling sneller, bijv. 10 of 20 maal in de seconde, dan kunt ge uw oogen niet meer zoo snel bewegen en de stok maakt dus den indruk, dat hij stil staat, vooral als de beweging zich niet ver uitstrekt. Voorts verneemt ge niets. De snelheid neemt toe, en eensklaps hoort ge een dofven toon. Uw oogen hebben niets bemerkt, maar uw ooren kunnen dienst doen. De diepe toon wordt hooger en hooger; het wordt ten slotte een gillen en alles is weer stil. Als de snelheid minder dan dertig of meer dan 16000 trillingen in de seconde is, dan kunt ge er niets van hooren. Thans neemt het aantal trillingen toe; het wordt 40, 100, 300 duizend; ge verneemt niets, ziet niets, hoort niets; de stok schijnt stil te staan. Het aantal trillingen begint in de millioenen te loopen, ge bemerkt nog niets. De snelheid wordt nog grooter, daar is het u of ge met uw hand in de nabijheid van den trillenden stok een weinig warmte gevoelt. Ge overtuigt u met den thermometer, en jawel, het kwikzilver stijgt. Weldra kunt ge de warmte beter voelen; ge hebt geen thermometer meer nodig; ge trekt uw hand terug. De stok wordt heet; als hij van hout was, zou hij in brand vliegen; we moesten dus zorgen een ijzeren te hebben. Sneller trilt de stok en de warmte wordt grooter; het aantal trillingen loopt in de biljoenen. Uw oor heeft al lang nagelaten iets van die trillingen te vernemen; alleen uw gevoel kan thans waarnemen. Maar als 't aantal trillingen in de honderden biljoenen komt, dan ziet ge: Mijn stok verandert van kleur; hij wordt donkerrood, lichter rood, wit, geel. Ontzettend wordt thans de snelheid der trillingen en mijn ijzeren stok valt flauw; aan zulk een beweging kan hij geen weerstand bieden; hij smelt en ik kan de proef niet langer voortzetten. Ik moet er dus een hebben, die ook niet smelten kan. Dan zie ik, dat mijn stok achtereenvolgens alle kleuren van den regenboog krijgt, rood, oranje, geel, groen, blauw, indigo, violet. Nog sneller laat ik hem trillen en — ik zie geen kleur meer, de lichtverschijnselen houden op. De warmte blijft. Mijn huid kan dus nog waarnemen, mijn oog niet meer. Zooals het oor de trillingen waarneemt tusschen 30 en 16000, zoo kan het oog ze vernemen tusschen 300 en 500 biljoen, maar dan heeft het ook weer zijn werk gedaan. Laten we nog sneller trillen, we vernemen toch niets meer.

Hadden we nu jök een zintuig voor de electriciteit, dan zouden we op een zeker oogenblik ook daarmee iets hebben vernomen en de versnelling der trillingen zou een verandering van den indruk hebben teweeggebracht. Bij het oor vernemen we een toenemende verhooging van den toon, van een dof gebrom tot een schel gegel; bij het oog vernemen we een overgang van kleuren, van rood tot violet; bij ons electrisch orgaan zouden we ook zoo iets kunnen waarnemen.

Thans echter bespeuren we alleen de gevolgen. We kunnen de uitwerkingen van de electriciteit zien, hooren, voelen, proeven zels, en daardoor weten we er iets van.

— Proeven ook, vader? Hoe smaakt electriciteit, zoet of zuur?

— Metaalachtig. Als ge den eenen geleidraad op uw tong legt en den anderen er onder, dan proeft ge een metaalachtigen smaak.

— O ja, men heeft altijd draden noodig bij de electriciteit.

— Waartoe dienen die eigenlijk?

— Geduld mannetje, we kunnen niet alles tegelijk hebben. Dat

komt wel. We moeten eerst even weten, dat electriciteit een kracht is, zich openbarende in beweging, en dat wij geen orgaan, geen zintuig hebben om die beweging zelve waar te nemen. Wij bemerken alleen haar gevolgen en komen dus alleen door redeneering tot het bestaan der electriciteit. En toch is deze onbekende electriciteit de kracht, waarmede men hier in Electra alles verricht.

— Wat heeft er nu eigenlijk plaats in de electrische lamp, vader?

— Wel, daarin is een dun kooldraadje; ik bedoel een verkoolden bamboevezel. Door den electrischen stroom nu wordt deze verwarmd, verhit, gloeiend gemaakt, en zoo krijgen we licht. Als hij branden kon, zou hij gauw weg wezen, daar hij zoo dun is; men laat hem dus juist gloeien in een luchtledige ruimte, waar hij geen zuurstof voor de verbranding kan krijgen.

— Moet men daarvoor juist een bamboevezel hebben?

— O neen, men zou 't wel kunnen doen met ijzerdraad. De electrische stroom verwoest elken draad, waar hij door gaat. Hoe dunner men die draden maakt, hoe gemakkelijker ze verhitten en gloeien. IJzer biedt grooten weerstand, en men zou dus den stroom zeer sterk moeten maken. Een zeer dun platinadraadje echter, waardoor men den stroom laat gaan, verhit en gloeit en smelt zelfs, terwijl men anders geen vuur zoo heet kan stoken, om platina te smelten. Men gebruikt kooldraden, omdat ze zeer gemakkelijk verhitten en een zeer helder licht uitstralen.

— Maar vader, u spreekt daar steeds over een electrischen stroom, die door den draad gaat. Wat is dat eigenlijk? Toen ik een kleine jongen was, dacht ik dat die draden hol waren, net als gasbuizen en dat er een vloeistof doorging. Ik weet dat nu wel beter, maar wat een stroom is, dat is me toch niet duidelijk. Leg u me dat eens uit.

— Goed, maar dan moeten we van voren af beginnen, en dan begrijpen we langzamerhand al de verschijnselen en werktuigen op het gebied der electriciteit.

ALBERT.

De Canadees.

DOOR L. Penning.

Dick Streety heeft zich neergeveerd in de schaduw van een vijeboom. Zes maanden lang heeft hij den oorlog meegemaakt, doch thans gaat hij naar huis, naar het noordelijk Canada, het land van sneeuw en ijs.

Hij stut het hoofd met de rechterhand; in de linker rust een klein Nieuw-Testament; peinzend staart hij voor zich uit.

Dick is met drie broeders in den oorlog getrokken: jonge, kloeke mannen vol vuur, moed en kracht, en hij alleen is er overgebleven. De oudste is afschuwelijk verminkt teruggezonden naar het vaderland; de tweede stierf aan de typhuskoorts in het hospitaal, en de jongste, de laatste, sneuvelde aan Dick's zijde bij de bloedige en nuttelooze bestorming van Klipdrift, den 18den Februari.

Zijn ziel hing aan dien jongsten broeder, dien Nel, en toen Nel in de armen van zijn ouderen broeder den laatsten adem uitblies, scheen er iets te breken in het hart van den ongelukkigen Dick.

Hij wilde zijn droefheid stillen door bloed, en zijn verlies vergeten in de opkronkelende rookzuilen van ten ondergang gedoemde boerenhoeven.

Verwondert gij u daarover? Weet gij niet, dat de oorlog wreed en bloeddorstig maakt? Dat hij de snaar der menschelijkheid breekt in de menschelijke borst en van menschen dieren maakt, erger dan de wilde beesten der bosschen?

Dick Streety dreef het erger dan de anderen. Hij wilde zijn broeder wreken, wiens beide beenen door een Kruppkanon der Boeren waren afgeschoten; hij wilde dien anderen broeder wreken, die eenzaam, ver van zijn broeders, was gestorven, of liever omgekomen in het Wijnberger hospitaal, doch bovenal wilde hij zijn jongsten broeder wreken, dien Nel, met die goedige, vriendelijke oogen, die nooit Canada zou hebben verlaten, zoo hij niet in gemoede had gemeend, dat de Trans-